

ERZSÉBETVÁROSI HIRLAP

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Egészévre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f., egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilttéri közlemények soronként 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: M. Lengyel József.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Az új munkásbiztosítási törvény.

Egyik napilap nem régen törvényjavaslatot közölt a munkásbiztosítási törvény módosításáról, úgy tüntetve fel a javaslatot, mintha azzal szemben a miniszter már állást foglalt volna, illetőleg mintha az a minisztérium végleges tervezete lenne. Ez ügyben készült ugyan egy előadói tervezet, de ezen javaslat tekintetében a miniszter és a minisztérium állást még nem foglalt.

Az említett törvénytervezetnek az érvényben levő törvénytől elütő rendelkezéseit Sztérenyi József államtitkár már akkor tüzetesen megjelölte, amikor a munkásbiztosító pénztár ügyeit szóvá tették a képviselőházban. Az új törvény szerint úgy az „országos betegségélyző és baleset biztosító pénztárnál“, valamint a kerületi munkásbiztosító s a magánegyesületi betegségélyző pénztárnál elnök csak munkaadó lehet. Az országos munkásbetegségélyző és balesetbiztosító pénztár, ugyszintén a kerületi munkásbiztosító és magánegyesületi betegségélyző pénztárak közgyűlésében és igazgatóságában a munkaadó és az alkalmazott tagok csak egyenlő számban gyakorolhatnak szavazati jogot.

Legfontosabb intézkedése az új törvénynek az lenne, hogy az Országos Munkásbetegségélyző és Balesetbiztosító

Pénztár, ugyszintén a Kerületi Munkásbiztosító és Magánegyesületi Betegségélyző Pénztárak összes tisztviselői állásait a kereskedelemügyi miniszter, Horvát-Szlavonországok területén a horvát-szlavon-dalmátországi bán tölti be.

Az Országos Munkásbetegségélyző és Balesetbiztosító Pénztárnál az igazgatási (fogalmazási) szakban csak az szerezhethet alkalmazást, aki hazai főiskolai (tudomány vagy műegyetemi, jogakadémiai) oklevelet, a kerületi Munkásbiztosító és Magánegyesületi Betegségélyző Pénztárnál az igazgatási (fogalmazási) szakban, ugyszintén az Országos Munkásbetegségélyző és Balesetbiztosító Pénztárnál, valamint a kerületi Munkásbiztosító és Magánegyesületi Betegségélyző Pénztárnál a számviteli, pénztári, könyvelési, nyilvántartási és statisztikai szakban középiskolai érettségi bizonyítványt, vagy középiskolaival egyenrangú iskolai vég bizonyítványt s ezenfelül államszámviteltani vagy statisztikai szakvizsgálati bizonyítványt, a kezelési szakban pedig négy középiskolai osztály sikeres elvégzését igazoló vagy más, ezzel egyenlő értékű bizonyítványt felmutat.

A novella mindenekelőtt kimondja a paritást. Azaz, hogy a betegpénztárak igazgatóságában egyenlő számban képviselt munkaadók és munkások az igazgatósági ülésen korlátlan számban jelen-

hetnek meg ugyan, de mind a két fél részéről csak egyenlő számú tag vehet részt a szavazásban. Azaz, ha öt munkaadó tag jelenik meg a szavazásra, csak öt munkás vehet részt. Eddig ugyanis a szervezett munkásság nagy számban jött el az ülésekre, míg a munkaadók közül csak kevesen: s az eddigi paritás illuzórius volt.

A második fontos része a novellának a tisztviselők kérdése.

Az Országos Pénztár és a betegpénztárak összes tisztviselői közül az állam szerződést köt a neki megfelelőkkel, a többinek felmondanak.

Fontos ujtás lesz az illetékszámítás, amennyiben a munkaadó ezen túl csakis a tényleg munkában eltöltött nap után fizet a pénztárnak illetéket.

HIREK.

Műkedvelői előadás. Sikerült estéje volt városunk műkedvelő színtársulatának f. hó 28-án. Annak az érdeklődésnek, mely az előadást megelőzte teljesen meg is felelt a társulat. Összevágó szép előadásban volt részünk s a tagadhatatlanul nehéz feladatot sikerrel oldották meg műkedvelőink. Szigligeti „Nőuralom“ című 3 felvonásos vígjátéka került színre. A nő szerepekben Száva Mariska, Zakariás Ilonka, Papp Erzsike, Pokorny Emma és Etelka arattak szép sikert, míg a férfi szerepekben Melankovits, Ö. Károly, Török Géza és Sebestyén Béla érdemelték ki a tapsot. Különös dicsérettel kell

TÁRCA.

Anarchisták Párisban.

(Vége).

Fiuruhába öltöztem — folytatta, — úgy támadtam meg Dimitrieffet. A merénylet után közrefogtak barátaim és míg a rendőrség észrevette volna, letépték rólam az áruhát s az enyémet húzták rám. Így nem ismert meg senki azonban a forradalmi tanács javaslatára el kellett hagynom Szent-Pétervárat. Még aznap Párisca indultam s most itt vagyok.

Micsoda könyelmű teremts! Látszik, hogy gyermek, nem tudja, hogy mit tesz és mit beszél. Nem fél, hogy elárulom?

Nem! Franciaország nem adja ki a politikai bunósokat, — aztán nagy biztosíték előttem a maga személye is. A magyar nem üldözte soha, kik a népszabadságért küzdöttek. Biztos vagyok, hogy maga sem tenné meg: Nincs igazam.

Igaza van. Köszönöm! Egyet azonban nem értek ebből a titokzatos dologból. Van lelke a forradalmi vezetőségnek, hogy ilyen kis lány kezébe adja a gyilkot, mint maga? Nem szánja az életüket, megindulás nélkül dobja a hóhér karjaiba?

Rosszul ítélte meg a viszonyokat. Nem ismeri, nem érti a forradalmi tanács szándékait. Senkit sem kényszerít munkára, sőt el sem fogadja akárki közreműködését. A párt is csak többszörös ajánlatra és kemény próba után veszi fel tagjait. Minket, valamennyiünket egy nagy eszme hevít: a szabadság. Érdekében készek vagyunk mindenre: vért ontunk, gyújtogatunk és rabolunk; egy jajszó nélkül megyünk a bitóra, vagy viseljük élethossziglan a bilincset; vagy élünk számkivetetten, a nyomorúságban. De nem is adatik mindenkinek, hogy szolgálatot tehessen a szent célnak: született oroszoknak kell lennie, idegen származásuak ki vannak zárva a nemzeti küzdelemből. Tízennyolc évesnél ifjabbnak nincs helye közöttünk. Aki pedig

ennyi időt ért, tudja már, legalább tudnia kell, hogy mit szabad, mit nem szabad tennie. Tudnia kell, mi a kötelessége. Hogy mi, nők is közöttük vagyunk, azon ütözik meg? Látja nélkülünk semmire sem tudnának menni, mi vagyunk a leghasznavehetőbb harcosok. Mi győzünk mindenütt, ha másképp nem, csókkal, ha így sem törrel... A jövő nemzedék köszönete lesz a bérünk: ez a hit, e messze dicsőség, egyedüli jutalmunk — ezért harcolunk, ezért halunk meg.

Szenvedélyes vita fejlődött a két vendég között. Figyelmesebbek lettek rá mások is, kivált a forradalmi asztalnál. Összesugtak hármannyien, aztán egyik férfi felkelt és hozzájuk ment. Oroszul szólt a lányhoz, így felelt ez is. Rövid szóváltás után a szép forradalmár elbucszott a magyarfiutól:

Barátaim hívnak, ők vannak ott, közéjük megyek. Ne vegye rossz néven, hogy elhagyom. De mennem kell! Köszönöm a barátságot.

megemlékeznünk Frink Sándor és L. Fehrentheil Henrik rendezőkről, kik fáradságot nem kímélve mindent elkövettek a siker érdekében. — A szép számban megjelent közönség mindvégig feszült érdeklődéssel kísérte az előadást és zugó tapssal jutalmazta a szereplőket. — Jelen voltak: Asszonyok: Albert Jánosné, Ávedik Lajosné, Barla Gerőné, Ehrlich Béláné, Eperjesi Ferencné, Földesy Jánosné, Frink Sándorné, Gorove Jánosné, Jakabffy Albertné, dr. Kootz Károlyné, M. Lengyel Józsefné, Linszky Józsefné, Melánkovits Antalné, Nagy Gergelyné, Papp Jánosné, Papp G. Mártonné, Rozgonyi Ottóné, Sax Sándorné, özv. Schedelmayer Ferencné, Sebestyén Károlyné, dr. Szabó Károlyné, özv. Száva Kristófné, Szenkovits Jánosné, Szenkovits Lajosné, dr. Szentpétery Kristófné, Tóth Károlyné, Zakariás Emánuelné, Zakariás Simonné. — Leányok: Albert Irén és Erzs, Ávedik Vilma és Katica, Barla Aranka, Eperjesi Margit, Eröss Vilma, Fekete Jolán, Gorove Annuska, Kualess Hilda, Kulin Ica, Lengyel Pepike, Linszky Ilonka, Melánkovits Aranka, Papp Erzs és Irén, Pauer Lujza, Pokorny Emma és Etelka, Rozgonyi Ninuka, Emma és Irénke, Salzer Irénke, Schedelmayer Mari, Száva Mariska, Szentpétery Kata és Marietta, Tarcsy Jolán és Margit, Zakariás Ilonka és Pepike.

Népszerű előadás. Dr. Habán Mihály főgimnáziumi tanár a múlt vasárnapról elhalasztott előadását ma 31-én délután 5 órakor tartja meg a főgimnázium fizikai előadó termében. Ezen előadásán a Földnek a világűrben elfoglalt helyzetével és mozgásaival fog foglalkozni. Második, ugyancsak csillagászati előadását február 2-án (kedden) délután 5 órakor fogja megtartani. Ez alkalommal a világűrön keresztül vezetett hallgatóit, a Hold, Nap, a bolygók, üstökösök, meteorok és az állócsillagok világába, vetített képeken mutatva be ezen égitestek teleszkópon keresztül látható nagyságát. — Ezekre — a bizonyára sokakat érdeklő — előadásokra felhívjuk a közönség figyelmét.

Az erzsébetvárosi rabsegélyező-egylet közgyűlése. Az erzsébetvárosi rabsegélyező-egylet február hó 6-án tartja idej közgyűlését vagy ha a tagok kellő számban nem jelennek meg, úgy február 13-án. A közgyűlést a kir. törvényszék üléstermében fogják megtartani.

Felhívás. A délolaszországi földrengés által szerencsétlenül járt embertársaink segélyezésére Vekerle Sándor, Vaszary Kolos és Kossuth Ferenc védők alatt alakult nagy bizottság az emberi szeretet és irgalom nevében fordul városunk közönségéhez is. Az a borzadtó csapás, mely Olaszország egy virágzó részét: Szicíliát és Kalabriát romba döntötte, mely ezer, meg ezer családot tett tönkre s dobott a nélkülözés és szenvedés karjaiba, lehetetlen, hogy lelkeinket érzéktelenül hagyja, lehetetlen, hogy az emberi szolidaritás hurjain át rezgésbe ne hozza szíveinket és segélynyújtásra ne ösztönözzön. Olaszország népét a haza és szabadság szeretet kultuszának történeti multja köti össze a mi nemzetünkkel. Közösök voltak a multban szenvedéseink, örömeink, vágyódásaink s küzdelmeink és sehol, soha igazi nemzeti érdek ezen az összhangzó közösségen csorbát a multban nem ütött, aminthogy nem üt a jelenben se. Olaszország második hazát adott a mi apostolunknak: Kossuth Lajosnak, akinek koporsójánál az ő és a mi nemzetünk könnye folyt össze, igaz, mély, gyászos zokogásban. Olaszország Szeged népének sebeit az első között sietett gyógyítani akkor, amikor a Tisza árja által elpusztított városnak igazán szép adománnyal nyújtott segítő kezét. Ez az ország most hangos a jajsztól. A balsors karjának nehéz ütésétől százezrek pusztultak el, virágzó városok és falvak dőltek romba és sok ezren

maradtak hajlék és mindennapi kenyér nélkül. A romok között tanyát ütött a kétségbeesés s föléje borította hollószárnyait a reménytelenség. Mi magyarok nem lehetünk tétlen szemlélői annak a nagy csapásnak, amely Olaszországot érte. Minket meg kell hasson, szívünkben kell markoljon embertársaink szenvedése. Részvétünk, szeretetünk nyilvánuljon tettekben meg. Áldozza fel városunk minden lakója szívesen az élvezetektől elvonandó filléreit az emberi szeretet oltárára! Kossuth Ferenc kereskedelemügyi Miniszter ur által városunk polgármesteréhez kiosztás végett küldött gyűjtőkre adakozunk! Jótékony egyletek induljanak munkára a humanitás szent nevében! Minden ember kövesse lelkének nemesebb sugallatát és segítsen a szenvedőkön. Minden köny, amit letöröl vele, minden darab kenyér, mit az éhezőknek nyújt azzal fel, lesz jegyezve a szeretet és irgalom örök forrásánál: a jó Istennél.

Augusztia főhercegné vármegyénk alispánjához. A József kir. herceg Szanatorium Egyesület halottak napján kérő szóval fordult a magyar társadalomhoz, hogy a szegény tudóbetegnek csak egy virágcsalát adjon. Vármegyénk népszerű alispánja, a vármegye járási főszolgabíró és városunk polgármesteréhez lelkes hangú felhívást intézett, melyben arra kérte őket, hogy az emberbaráti egyesület poétikus eszméjének minél több könyörületet szívet nyerve adjon meg. Alispánunk közbelépéséről értesült Augusztia főhercegnő, a József kir. herceg Szanatorium Egyesület fenkölt lelkü védnökneje is, ki sajátkezü levelében — mely diszes kiállítású és azt a főhercegi monogram is ékesíti — köszönte meg alispánunk támogatását. Augusztia főhercegnő levele a következő:

Alispán ur!

A József kir. Herceg Szanatorium Egyesület elnöke jelentést tett nekem arról, hogy a szegénysorsu tudóbeteg javára rendezett országos gyűjtés mily szép sikerrel járt. Indítatva érzem magam, mint a József kir. Herceg Szanatorium Egyesület védője, hogy alispán urnak, ki az emberbaráti ügy érdekében a járási főszolgabíró urakhoz és községi előjárókhoz rendeletet intézett: köszönetet mondjak. Kérem tartsa meg a József kir. Herceg Szanatorium Egyesület emberbaráti irgalmában.

Augusztia Főhercegnő.

A József kir. Herceg Szanatorium Egyesület most dőlgozza fel a beérkezett adományokról a gyűjtővek adatait, melyből a megyénket illető részt mi is közölni fogjuk. Annyit máris közölhetünk, hogy az egész országból 94117 K 58 fillért küldtek az egyesületbe.

Az árvaszék államosítása. A megye és városi árvaszékek államosításának ügyével a legkomolyabban foglalkoznak a belügyminiszteriumban. Sőt már valamenyire kész is az új törvénytervezet, mely az árvaszéket a vármegyék és városok kezelése alól kiveti. Az új törvényjavaslat megszünteti a hagyatéki bíróságokat és azok helyébe az árvaszékekkel összesítve új hivatalt szervez. Hir szerint a javaslat az ülészak folyamán tárgyalásra kerül s így egy év leforgása alatt az árvaszék mindenütt az állam kezelésébe megy át.

Az új bortörvény f. év január hó 1-én lépett életbe. E törvény értelmében a bor szeszezését, cukrozását, malozsával való javítását tiltották. Azok a borok azonban, amelyek ily módon még a törvény életbeléptetése előtt készültek, egy évig forgalomba hozhatók.

Az író könyveinek lefoglalhatlansága. A végrehajtó egy budapesti novellairónál foglalatást foganasított és lefoglalta többek között több száz kötetre menő könyvtárát, a remekírók műveit is. A végrehajtó azzal érvelt, hogy ez

a sok mű egyetlen egy művelt család asztaláról sem hiányzik, tehát az nem különleges szükségleti tárgy. Az V. kerületi járásbírószék az író előterjesztésére a könyvtárt feloldotta a zárlat alól, mert az az írónak nem improduktív olvasmánya, hanem kenyérkereseti szükséglete és így mentes a végrehajtási foglalás alól.

Tűz a nagyszebeni postaépületen. A múlt vasárnapról hétfőre virradó éjjel leesett nagy hó a városi telefondrótokat sok helyen elszakította; ezek közül egy néhány ráesvén a villamosmű áramvezető drótjaira, a villamos áramot a postahivatalba vezette. A villamos áram izzásba hozta az épület padlásán elhelyezett kapcsolószekrényt, ahol a tömérdek drót összefut és lekapcsoltatik és innét kábeleken át lejutott az első emeleten levő telefon szobába, ahol a kapcsoló asztalt egész berendezésével együtt izzásba hozta. A szomszédaszobában éjjeli szolgálatot teljesítő tisztviselő hallotta, amint a számmutató táblácskák egymásután leestek, szintugy a csengettyüt is, mely az áramtól megszólalt; benyitott a telefonszobába s ott a berendezést már tűzben találta. Fellármázta a személyzetet, amidőn észrevették, hogy a padlásról is füst tódul ki. Telefonon nem lehetett értesíteni, mivel épen az égett, így hát egyik alkalmazott gyalog futott el a tűzoltó állomásra és a villamosműhöz az áram elzárása végett. Addig a személyzet csebrekkel a padlásra hordott vízzel oltogatta az izzó berendezést és a fedélszaruzatot, mely már üszkösödött. Szerencse, hogy az eset reggel négy óra után történt, amidőn a reggeli postaszemélyzet már hivatalban volt, mert ha csak fél órával előbb történik, az egész postaépület menthetlenül oda vész, ami sok anyagi és több hónapi szünet miatt forgalmi kárt okozott volna. Így is a kár mintegy 30.000. koronára rug és a telefon legalább két hétig nem használható, habár a kolozsvári postaigazgatóság nagy erővel hozzáfogott a helyreállításához. Megjegyezzük, hogy a telefontól teljesen külön álló táviró berendezés sértetlen és működésben van.

Ismét vasuti zsebtolvajlás. A kolozsvár — brassói vonalon gyakoribbá váló zsebtolvajlasi esetek egyike játszódott le f. hó 19-én a segesvári pályaudvaron Fritsch János kereskedősegéd aznap esküdött örök hűséget arájának és az esti gyorsvonattal Meránba igyekeztek. A vasuti kupéban lefolyt bucsuzkodásokat felhasználta Bajeff Valerin várnai illetőségű, állítólag rózsolaajutató, különben notórius zsebtolvaj és a bucsuzkodó vőlegény pénztárcáját ellopta. A környezet észrevette a tolvajlást és a tolvajt a vasuti személyzet átadta az ügyeletes rendőrnek, a kárvallott azonban otthagya a korpus deliktit, mivel elutazását nem halaszthatta el. A nyomozásnál kiderült, hogy a bolgár utazó egy nagy leánykereskedéssel egybekötött zsebmetszőszövetkezetnek, egyik merész tagja, melynek szálai Medgyesre is elnyulnak. A nyomra vezető adatokat szívesen veszi a segesvári rendőrkapitányság.

Nyilvános köszönet.

A Vörös-Kereszt-egylet estélyén felülfizettek: Mühlsteffen Gusztáv 24 K., Kulin Imre 20 K., Székely-Szentkereszty Anna bárónő 18 K., özv. dr. Wolff Bogdán 10 K., dr. Issekutz Győző 9 K., Laukó Albert, Thury Gyula 8—8 K., özv. Horváth Gézané 5—5 K., Gorove Lajos, Kovácsy Albert, Papp Kálmán, Radó Albert, dr. Szentpétery Kristóf, dr. Zakariás Simon 4—4 K., Bocskor Gergely, Cseh Sándor, Knapp huszárkapitány, Szentpétery György, Theodorovits István 3—3 K., Fabritius János, Gencsy Gyula, Govrig Gergely, Trajánovits János 2—2 K., dr. Száva András 1 K. 80 f. Kemény Károly, Radler János 1—1 K. — Fogadják a nemesszövület felülfizetők a rendezőség halás köszönetét.

CSARNOK.

A Szent-Gotthard vasut.

(Utleírás.)

Írta: Dr. Steiner Szilárd.

Svájc déli határa közelében, ahol az Alpok egetverő csúcsai elválasztják a délszaki tájok enyhe klimáját a glecserek fenséges, de rideg honától, mintha lankadó kézzel végezte volna a Természet az alkotás felfoghatatlan munkáját, egy kicsinyke rést felejtett ottan. De mint a késpengén a csorba, bármily kicsiny legyen is e folytonossághiány, rejtve nem maradhat, különösen akkor nem, ha abból másnak haszna van, Dél és Észak ellentétes erői is igyekeztek rájuk nézve becses gyengét elfoglalni. Érdekösszeütközésről lévén azonban szó, kitört az áldatlan háború; süvitve futott egymásnak a két ellen s zugó fürgeteg, kavargó orkán ott napirenden van. Évezredek óta folyik itt e harc, eldöntve máig sincsen s a szomszédos hegyóriások hatalmas bundákkal védekeztek a viaskodó felek ádáz támadásai ellen, melyekből nékik is bőven kijut. Hol a dévaj, forró Föhn, hol a dermesztő északi szél ül e nyeregben, de egyik sem tűri sokáig a másik örömet s ujult erővel csapnak össze, hogy recseg, ropog a körülfekvő jégvilág.

Ez a Szent-Gotthard hágó.

De megjelent az ember, kinek szintén kapóra jött, a nagy Alkotó feledékenysége, szerette volna a két harcoló féltől a becses koncot elkaparítani. Egyet gondolt és megépítette a Szent-Gotthard utat. Sanda szemmel nézte ezt a két viaskodó, hol külön-külön, hol egyesült erővel törtek a jövevényre; néha mérhetetlen hőfömegekkel árasztva el, máskor meg mintha segíteni akarnának rajta: a hegytetőről a völgybe vivén le. S e csapásokkal szemben tehetetlenül állott az ember, sem hófogó, sem párkányfal nem használt. Végre az emberi értelem fogott ki a makacszkodó elemen, felkapaszkodott addig míg az ellenség enged, ott azután hirtelen eltűnik a féltékenykedő elől, átfurva a hegyet a tulsó oldalon siet a völgybe le.

Ez a Szent-Gotthard vasut.

A természet fenséges alkotása a Technika titáni munkájával elszédít, eikápráztat, megihlet bennünket. Hatalom, nagyság, erő és vadregényes szépség nyilatkozik meg az elsőben, bámulatraméltó tudás, ügyesség, bátorság és találékonyság a másokban. Akik alkották nyugosznak rég, de az emlék, az áldás megmarad, míg ember élni fog e földön!

* * *

Luzern a bájos Vienvaldstätti tónál épült városka, oly szeliden simul a felette meredező hegység lábához, oly mondhatatlan kellem, béke és elragadó szépség nyilatkozik meg e felemelő látványban, hogy még a „gyakorlott“ utazó sem tagadhatja el a kitörő elragadtatás hangját. Svájc változtatós szépsége, vadregényes tájai, szebbnél szebb városai, falvai nem engedik, hogy Luzernt a legszebb jelzővel illessem, de a verőfényes időben elmélázó szemlélő bizonyára nem lesz ily óvatos érzelmei kifejezésében — igaz, hogy e kis országban alig van hely, ahol ily tuláradó kifakadás indokolt ne volna! A Vierwaldstätti tó lágyan ringó habjain számos apró gőzös siklik tova s a tolongó idegenek seregei valóságos bábeli nyelvvárvan vitatkoznak a táj, a város, a tó szépségeiről. Egyiknek a glecserek ragyogó fehérje, az ég sötét azurja, másinak a francia forradalomban elesett luzerni hősök emlékének szentelt oroszlán, a régi „Kapellenbrücke“ ragadja meg lelkét, de abban egyetértének mindannyian, hogy szép, végtelenül szép minden, de minden, még a kis hajó gomolygó

füstszálya is sebb mint máshol, hiszen Svájc egy darabját árnyékolja be! Szinte omlik a víz a fürge kis jármű előtt s eleven barázda jelöli a befutott utat.

De változik a táj, a menedékes partot meredek sziklafal váltja fel, a Pilatus és Rigi eltűnnek szemeink elől, az Uriotstock és az Axenberg kötik le minden figyelmünket. A felkavart hullámok vissza-vissza verődnek a mérhetlen sziklafalról, melyen fönt, magasan ablakszerű nyílások tűnnek fel. Az Axenstrasse fut el azok mögött, sziklafalba vágott alagutban és hogy világosságban se legyen hiány, nyílásokat ütöttek rajta; a kilátás mely ez erkélyekről nyílik: sem tollal, sem ecsettel le írható! Az Urni tó déli csúcsánál köt ki a kis hajó, sietve tolong mindenki az állomás felé.

Flüelenben ülünk fel a Gotthard-vasut pazar pompával berendezett pullmam kocsiába. Kényelmesen elhelyezkedünk a széles ülésben s ámbár szakaszunkban egyetlen üres hely sincsen, fesztelenül kinézhetünk az óriás tükörablakon. Bámulva látjuk, hogy vonatunk már elindult, éppen még, hogy egy utolsó pillantást vethetünk a Vierwaldstätti tó mély völgykatlanban vekvő, imént elhagyott ágára. Csak ekkor jut eszünkbe, hogy hiszen Svájcban sem haranggal, sem fűhasogató sipolással nem igazgatják az utazó közönséget. Mintha közös megbeszéléssel történne, siet mindenki helyét elfoglalni s midőn minden rendben van, a figyelmes gépész óvatosan, mindinkább fokozódó sebességgel utjára indítja a gondjaira bizott szörnyeteget.

Sűrű fenyvesek, tajtékzó patakok, kopár sziklaormok, bájos kis helységek barátságos házikóikkal vonulnak el szemeink előtt, de a vidék még egyáltalában nem rendkívüli, csendes élvezettel szemléljük e természet és ember alkotta szelid remekeket. Erstfelden magas hegyektől övezett völgyében a zömök Gotthard-mozdony váltja fel gépünket. Innen már lassan és prűszkölve kapaszkodik a vonat a kigyózó sinpáron fölfelé. Hidak, viaduktok és alagutak sokasága teszi változatossá a mind vadabb és félelmesebb vidéket. Hol keskeny sziklaperemen fut végig a vonat, borzadva nézünk a szédítő mélységbe, melynek keskeny talpában vad örvényben harsog a fékezetlen hegyi patak, hol egy megfoghatatlan ravaszsággal összerakott viaduktot rezget meg ringó vonatunk majd egy alagut segíti ki a bércek tömkelegében tévelygő vaskolosszust, hogy rajta tul újabb, még rejtélyesebb feladat elé állítsa a kivezető ösvényt kereső elbűvölt idegent. Az egyenletes szép fenyves-erdőket rég elhagytuk, az óriás sziklatömbök és kavicsá zuzott törmelék közül csak imitt amott kandikál ki egy egy megcsontított árva fenyő, fentebb alpesi legelő derűs zöldjén pihen meg szemünk. A kövekkel megpakott fedelű pásztorkunyhó előtt hosszú botjára támaszkodva a rokonszenves „Alpenhirt“ méltó nézi a felfelé törekvő ércigyo fáradhatatlan küzködését. A nyitott ablakokon át a havasok metsző levegője csapja meg arcunkat s a legelésző nyáj kolomphangja cseng — bong füleinkben. S a vonat még mindig emelkedik. Óh a távol lévő idegen nagyon tévedne, ha azt hinné, hogy a vonat elmegy a hegy lábáig, ottan azután rögtön beléfut a világcsoda számba menő Szent-Gotthard alagutba. Ez csak méltó koronája annak az óriás műnek, melynek Szent-Gotthard vasut a neve!

De mintha nem változna egy idő óta a vidék, ugyanaz a zugó patak, ugyanaz a kicsi község hol felettünk, hol mellettünk, hol alattunk újra s újra feltűnik. A Reuss vadregényes völgyében iparkodunk fölfelé, hogy 1109 m. magaságban elérjük Göschennél az alagut északi bejáratját. Mily rengeteg emelkedés! Luzern 437 m.-nyire van a tenger színe fellett! Sok helyen a hegyoldal oly meredek, hogy a

vasutat azon semmiféle szerpeutin ut segítségével felvinni nem lehetett. És mégis 4—5 emeletben látjuk egymásfelett a vonatunktól befutott utat. A jámbor utazó nem tudja magának megmagyarázni e rejtélyt. A technika emberei bámulatraméltó találékonysággal és hihetetlen vakmerőséggel, a szó szoros értelmében kicsikarták az átjárást. Hogy a szükséges egyenletes emelkedést még e meredek sziklafalon is biztosítsák, u. n. csavarvonalu alagutakat törtek az ősránit mélyébe. Az ily alagut a hegy belsejében óriás kört ír le és pontosan az alsó bejárat felett, mintegy 35 m.-nyivel magasabban nyílik a meredélyre. Az ily alagut megtervezése és elkészítése a technika legnagyobb vívmányának tekinthető. Három ily hatalmas mű van az északi és uem kevesebb a déli lejtőn!

Göschenen.

Mintha elfáradtunk volna a hagymászásban; de a kíváncsiság mégis kivisz bennünket, hogy a „Nagy alagut“ megbámuljuk. Semmi különös. Széles, sötét kapu, melybe kettős sinpár vezet, előtte kis vashid, habzó hegyi patak s felette egy nagy, magas hegygerinc emelkedik, tetejét hó fedi, felkő ül oldalán. Odább széles, fehér sáv hanyarog, el-el vész a szikla rengetekben, a felhők ködében: a Szent-Gotthard hágó, a Szent-Gotthard ut.

A tető nem is látszik, az még 1500 m.-rel emelkedik az alagut fölé.

Mint olykor olykor életünk egy üneepélyes pillanatában, lélekzetünk eláll: vonatunk az alagutba lép. A tompa dübörgés a hegység gyomrában éles kattogásig fokozódik, a kerekek mintha kalapálnák a vágányokat. A mozdony gőze, füstje belepí, az üvegablakot, csak hébe korba liben el egy egy lámpa sárga fénye az ablak előtt: az őrhelyek jelző villágossága. Különb sötét minden. Önkénytelenül a fülke villamoskörtéjének izzó fonatát nézzük s ha egy pillanatra félrefordulunk, meglepetve látjuk, hogy utitársaink is így cselekesznek. Ez az üres tekintet arra vall, hogy mindannyian egyet gondolunk: mily hatalmas a természet és milyen törpe az ember! S e kis ember mily fáradhatatlanul küzd a nagy természet ellen. Néha ugylátszik, hogy az emberé adiadal, de ha a vén Föld csak egy pillanatra is megrázza földkéregnek nevezett bőrét, halomra omlik minden alkotása s a saját műve üti agyon az elbizakodott halandót! Ha most jutna eszébe ez az incselkedés. . . . !?

A lidércnyomást gyorsan világosodó szürkület üzi el, észre sem vesszük hogyan és már a nap vakító sugarai törnek a párával befuttatott ablakon át. A megkönyebbülés sóhaja hagyja el keblünket s fokozott életörömmel vásárolunk Airoloban hamvas szőlőt, piros orcájú barackot.

Surolva kapaszkodik a fék a neki-neki iramodó vonat kerekeibe, a sziklaormokat, sűrű fenyveseket gesztenye és narancsligetek váltják fel s a zöldelő hegyoldal felett megjelenik az Alpesek koronája: a vakítóan felhér glecser. A sötétkék égboldozatról forrón tűz le a nyári nap, a vonat száguldva siet a völgybe le, hasonló utakon, hasonló völgyeken mint a minőkön az imént lassan, erőlködve kapaszkodott felfelé.

Bellinzonában a nehéz Gotthard-gépet a fürge gyorsvonati mozdony váltja fel s a mindinkább szelidülő lejtőn vigan haladunk tova. A havasoktól övezett Lungo tó festői képe köti te érdeklődésünket, de a siető vonat nem sok időt hagy a gyönyörködésre. Chissónál a vámvizsgálat figyelmeztet, hogy Olasz területre értünk. Rövid időre még a Como tó szépségei ragadják meg jelkünket, hogy néhány perc mulva végleg bucsut intsünk az Alpok fenséges vidékének.

Lombardia termékeny síkságáról még sokáig gyönyörködhetünk a hóborította hegygerinc felemelő látványában s Milánón túl járunk, mire az utolsó csúc is a távol kódébe vész.

751/1909. urbéri sz. 16 2—3

Idéző hirdetmény.

Bábalma község határán fekvő szőlő dűlők tagosítási iránt 751/909. urb. szám alatt beadott kérvény folytán a megengedhetőségi kérdésnek tárgyalására és az elrendelhetőség feltételeinek kinyomozására 1909. évi április hó 10-ik napjának d. e. 8 órája és a szükséghez képest folytatólagosan Bábalma községhezához kitűzetik.

Ezen tárgyalási határrapra Bábalma község összes szőlődűlőbeni birtokosai az 500/908. I. M. számú utasítás 43., 47. § illetve az 1908. évi VII. t. c. II. cikkelyében foglalt 6., 7. és 9. § szerint azzal idézi meg, hogy az állami törvényhatósági községi vagyon, közalapítványi javak, a közintézetek, az árvák és gondnokság alatt levők birtoka, urbéri hasznvételekkel terhelt oly erdők, legelők, nádasok valamint arányosítás alá tartozó oly közös használatu területek, a melyeknek rendezése még befejezve nincsen, valamint a távollevők birtoka a tagosítást óhajtók birtokába számítatik, mert a földművelési miniszter 107474/908. 71/3. számú határozatával a tagosítás keresztülvitelét a községre nézve hasznosnak és célszerűnek mondta ki. Így a tagosítás elrendeléséhez a tagosítandó határrész 1/4 területe kívántatik meg, és hogy a kérvény példányát a községi főbírónál esetleg a kir. törvényszéknél megtekinthetik.

Erzsébetváros 1909. évi január hó 19. napján.

A kir. törvényszék.

Kovácsy Albert Filep Imre
elnök. jegyző.

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vesszőeladási hirdetmény.

A nagyméltóságú Földművelésügyi Ministerium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint válogatott első osztályu sima és gyökeres

Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege faju

gyökeres fás és zöldoltványok

ugyszintén hazai sima és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagy mennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep
kezelőse, 105 15—26
Tapolca, (a Balaton mellett).

Kossuth Ferencz levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak Sepsiszentgyörgy.

»Csuszos bántalmaknál az »INDASZESZ« bedörzsölése jó hatásúnak mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.»

KOSSUTH FERENCZ,

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

gyógyfű sósborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdit és frissit. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagehoz (gyúró-kenő-kura) feleltte ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszaggyatás és mindenemü meghűlésből eredő bajok ellen. A székelyhavasi »INDASZESZ« össze nem tévesztendő más sósborszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeskeverékek, holott az »INDASZESZ« székelyhavasi gyógyfüvekből előállított és hatásában felülmulhatatlan gyógyszerkülönlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavasi »INDASZESZ« kapható 2 és 1 koronás üvegekben az országban mindenütt. 10 2—5

Helyben kapható: Halmágyi Tibor gyógyszerészárában.

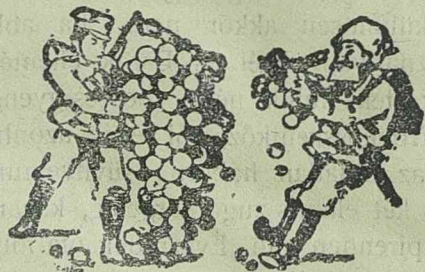
Witzemann János

butorfényező, mázoló és cimfestő

80 6 — Rafel-utca 223 —

Uj berendezett műhely.

Szőlőoltványokat

szállit, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Köküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos:

CASPARI FRIGYES, Medgyes (Nagyküüllő m.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyyságot szerezhet magának fenti szőlőtelep fel-tétlen megbízhatóságáról. 97 18—20

FIGYELEM!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Cím:

SZIGYÁRTÓ NAGY MIHÁLY

Felsősegesd, Somogy megye.

124 6—25

LEGNAGYOBB-SZŐLŐOLTVÁNYISKOLA AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM

TELEP
NAGYÖSZ
TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT.HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

NEM A
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

Cement Födélcserép és kutgyűrű

4—53

olcsó áron kapható

PORTLAND CEMENT GYÁRNÁL BRASSOBAN.

Iroda: Kapu-utca 15. sz.

Iroda: Kapu-utca 15. sz.